Pääkirjoitus

Pääkirjoitus: Inflaationäkymät edellyttävät kevyttä rahapolitiikkaa

Kansainvälinen talous, Rahapolitiikka | 21.03.2016

Maailmankaupan ja nousevien talouksien kasvuvauhdin hidastuminen sekä rahoitusmarkkinoiden epävarmuuden lisääntyminen ovat varjostaneet euroalueen talouskehitystä. Maailmankaupan kohenemista painaa erityisesti nousevien talouksien, kuten Kiinan, kasvun hidastuminen. Euroalueella kasvu on edelleen kotimaisen kysynnän varassa. Talous- ja inflaationäkymien heikennyttyä EKP:n neuvosto päätti maaliskuussa 2016 useista toimista, joilla edistetään hintavakaustavoitteen saavuttamista. Muita merkittäviä maailmanlaajuisia tekijöitä, joiden vaikutus talousnäkymiin ulottuu pitkälle tulevaisuuteen, ovat ilmastonmuutoksen hallinta, raaka-aineiden hintojen suuret vaihtelut ja väestöliikkeiden huomattava lisääntyminen.

Maailmantalouden näkymät ovat alkuvuonna 2016 selvästi heikentyneet ja ennustettua heikomman kehityksen riskit ovat lisääntyneet. Kasvua hidastavat lyhyen aikavälin epävarmuustekijät ja pidemmän aikavälin suuret kysymykset.

Ensiksi epävarmuus on lisääntynyt rahoitusmarkkinoilla ja vaikuttanut pankkisektoriin. Rahapolitiikan välittymisen näkökulmasta on kuitenkin tärkeää, että pankit voivat hyödyntää EKP:n edullista pitempiaikaista rahoitusta ja myöntää uusia luottoja asiakkailleen ja tukea näin reaalitalouden kasvua.

Pankkien toimintakyvyn kannalta ongelmaksi koettua hoitamattomien lainojen määrää on euroalueella pyritty vähentämään, ja talouskasvu onkin lähtenyt käyntiin erityisesti niissä maissa, joissa asiaan puututtiin ripeästi. Tehtävää kuitenkin on vielä, sillä edistyminen hoitamattomien lainojen osuuden pienentämisessä on ollut epätasaista ja hoitamattomien lainojen osuus on eräissä maissa edelleen suuri. Pankkien luotonantokyvyn ja rahapolitiikan välittymisen kannalta hoitamattomien lainojen ripeä vähentäminen on kuitenkin keskeistä, sillä euroalueella rahapolitiikka välittyy reaalitalouteen ensisijaisesti pankkien kautta. Vakaa ja toimintakykyinen pankkisektori on tärkeä talouden elpymisen kannalta.

Toiseksi kasvunäkymien heikentymisen taustalla on nousevien maiden kasvun hidastuminen. Erityisesti Kiinan siirtyminen investointi- ja teollisuusvetoisesta kulutus- ja palveluvetoiseen talouteen on vaikuttanut maan näkymiin. Suomen Pankin ekonomistien ennusteen mukaan Kiinan talouskasvu hidastuu lähivuosina 5 prosentin tuntumaan. Vaikka kulutus- ja palveluvetoinen talous ei ole säädeltävissä keskusjohtoisesti kuten investointi- ja teollisuusvetoinen kasvu, Kiinan viranomaisilla on hyvät edellytykset kehittää maataan ja pehmentää rakennemuutoksen lyhyen aikavälin vaikutuksia muilla talouspoliittisilla toimilla.

Kolmanneksi merkittäviä maailmanlaajuisia tekijöitä, joiden vaikutus talousnäkymiin ulottuu pitkälle tulevaisuuteen, ovat ilmastonmuutoksen hallinta, raaka-aineiden hintojen suuret vaihtelut ja väestöliikkeiden huomattava lisääntyminen. Näihin ilmiöihin liittyy myös rahoitusmarkkinoiden ja rahoitusvakauden kannalta oleellisia kysymyksiä. Lisäksi ilmiöiden kokonaistaloudellisia ja hintavaikutuksia tulee seurata tarkasti.

Näin monen epävarmuustekijän vaikutus näkyy jo maailmantalouden ja -kaupan hidastumisena. Maailmantalouden kasvu hidastui 3 prosentin tuntumaan vuonna 2015. Kasvu oli hitainta sitten finanssikriisivuoden 2009. Suomen Pankin ekonomistit ennustavat maailmantalouden kasvun pysyvän 3 prosentin tuntumassa vuosien 2016–2018 ajan.

Myös euroalueen inflaationäkymät ovat muuttuneet hitaamman inflaation suuntaan. Vuonna 2015 euroalueen inflaatio jäi 0 prosenttiin, mikä on alhaisin vuosikeskiarvo rahaliiton aikana. Hitaan inflaation taustalla on ollut pääosin matala öljyn hinta. Helmikuussa 2016 euroalueen inflaatio oli -0,2 %. Inflaation hidastuminen on ollut laaja-alaista, ja se jatkuu lähikuukaudet.

Talous- ja inflaationäkymien heikentymisen vuoksi EKP:n neuvosto päätti maaliskuussa 2016 useista toimista, joilla edistetään hintavakaustavoitteen saavuttamista. Näihin kuuluivat kaikkien

ohjauskorkojen lasku, osto-ohjelman laajentaminen yrityssektorin velkapapereihin ja kuukausittaisten ostomäärien kasvattaminen, mikä sidottiin ennakoivaan viestintään. Pankeille myös myönnetään rahapoliittisissa operaatioissa erittäin pitkiä luottoja vakuuksia vastaan yritysluototuksen lisäämiseksi.

Lisäksi EKP:n neuvosto ilmoitti odottavansa ohjauskorkojen säilyvän nykytasollaan tai sitä alempina pidemmän aikaa ja tämänhetkisten hintavakausnäkymien valossa vielä selvästi omaisuuserien ostojen päätyttyäkin.

Rahapoliittinen paketti ja siihen liittyvä ennakoiva viestinta muodostavat kattavan ja tasapainoisen kokonaisuuden hintavakaustavoitteen saavuttamiseksi. Sen tarkoituksena on keventää euroalueen rahoitusoloja entisestään sekä lisätä mahdollisuuksia uuden luotonannon kasvuun, tukea euroalueen talouden elpymistä ja edistää inflaatiovauhdin palautumista hieman alle 2 prosenttiin keskipitkällä aikavälillä.

Kevyt rahapolitiikka lisää asteittain kysyntää euroalueen maissa ja auttaa sitä kautta myös Suomea. Alhainen korkotaso näkyy matalina yritysten ja asuntolainojen korkoina. Kun lainat ovat pitkälti vaihtuvakorkoisia ja pankkijärjestelmän tila hyvä, rahapolitiikka välittyy Suomessa erityisen tehokkaasti. Jotta Suomen talous saadaan kestävään kasvuun, tarvitaan kustannuskilpailukyvyn parantamista ja rakenteellisia uudistuksia. Kun yrityksille näin syntyy tarve laajentaa tuotantoa, kevyen rahapolitiikan myötä rahoitusolot tukevat investointi- ja työllistämispäätöksiä.

Helsingissä 21.3.2016

Erkki Liikanen

Suomen Pankin pääjohtaja

Asiasanat

inflaatio, maailmankauppa, maailmantalous, rahapolitiikka